

## Ny læreplan, ny lærebok

### **Endringer i ny læreplan**

Den nye læreplanen er langt kortere, mindre detaljert og mer åpen enn den tidligere læreplanen.

En rekke temaer er tatt ut og nye tatt inn. Her er noen hovedpunkter som skiller den nye læreplanen fra den gamle:

- Eldre litteratur som myter, norrøn litteratur og folkediktning kommer inn.
- Norrønt språk og språk fra de andre nordiske landene kommer inn.
- Elevene skal nå forklare flerspråklighet og grammatiske særtrekk ved norsk språk sammenliknet med andre språk.
- Den kronologiske litteraturhistorien etter 1940 er borte. Elevene skal nå forholde seg til eldre litteratur og samtidslitteratur.
- Ingen litterær sjanger er nevnt spesielt utenom teater.
- Det er ingen krav om at elevene skal lese en roman og et drama.
- Sosiolekter og dialekter nevnes ikke eksplisitt.

Den nye læreplanen legger større vekt på elevenes ferdigheter, mens tidligere læreplaner var mer basert på kunnskaper. Selvfølgelig er elevenes ferdigheter avhengig av at de har kunnskaper – og kunnskapskilde nummer 1 er læreboka. Vi har tro på at en solid papirutgave av læreboka har lang framtid i norsk skole. Selv om intensjonen i læreplanen i norsk er å redusere lærebokas rolle som kunnskapskilde, tror vi at lærere og elever vil ha behov for en fast kunnskapsbase i form av en grundig lærebok. De andre komponentene til læreverket som arbeidsbøker, Internett-steder, ressursbøker og CD-er er supplement til læreboka.

### **Norsk for yrkesfag i spenningsfeltet mellom å være et redskapsfag og et dannelsesfag**

I den nye læreplanen for norsk er kompetansemålene etter vg1 for studieforbereende utdanningsprogrammer identisk med kompetansemålene etter Vg2 for yrkesfaglige utdanningsprogrammer. Det eneste unntaket er at de kompetansemålene som gjelder skriftlig sidemål, ikke gjelder for yrkesfag.

Norskfaget på yrkesfag har alltid stått i spenningsfeltet mellom å være et redskapsfag og/eller et dannelsesfag. Skal norskfaget praktiseres ulikt og tilpasses den aktuelle yrkesgruppa, eller skal hovedvekten legges på at norskfaget er en del av skolens dannelsesprosjekt, som skal gi kompetanse for å delta på alle arenaene i samfunnet? Før Reform 94 het faget «norsk med samfunnskunnskap» og la større vekt på et norskfag som et redskap for andre fag.

Tendensen etter Reform 94 går i motsatt retning. I den tidligere læreplanen, innført i forbindelse med Reform 94, er det likevel skilt mellom allmennfaglige og yrkesfaglige studieretninger. Grunnkurset for yrkesfag og videregående kurs 1 hadde hver sin læreplan, henholdsvis modul 1 og modul 2. En formulering som går igjen i disse læreplanene er at norskfaget skal knyttes til «andre yrkesretta aktivitetar etter behov». I den nye læreplanen er henvisning til yrkeslivet nevnt i mer generelle vendinger.

I og med at yrkesfag nå ikke lenger har en egen læreplan, betyr dette at læreplanen viderefører tendensen fra 1994; norskfaget skal primært være et danningsfag. Det er likevel ikke snakk om et enten – eller. Mange lærere og elever har gode erfaringer med å yrkesrette deler av norskfaget. Kunnskapsløftet innførte metodefrihet, og det er ingenting i vegen for å bruke disse erfaringene videre. En lærer på bilmekaniker kan fremdeles samle sammen reklamemateriale om nye bilmodeller og la sine elever vurdere språklige virkemidler i disse brosjyrene. Instruksjoner, stiloppgaver, referater, søknader og rapporter kan fremdeles knyttes opp mot det aktuelle faget.

Nå er yrkesretting i større grad overlatt til den enkelte skoles, lærers og elevgruppes valg og behov. Et læreverk må forholde seg til den nye læreplanen og legge hovedvekt på norskfaget som et danningsfag. Vi har i *Signatur* likevel valgt å tilpasse boka vår til yrkesfagelevne, både i språk og innhold, der det er naturlig.